

class: [redacted]

fichecode(s):

12230601

11864-A

RNR

90607

volgnr:

OBJ NR

DOESNR:

CIA: B8 verz: 11 nov 77

PLG: NB ontv: 11 nov 77

verz: 11 nov 77

Bronnen:

Ev:

B2

DET 451

ontv: 14-11-1977

doc: 14-11-1977

ACTIE CLAS/SisVei

verz: 14-11-1977

INFO:

NLS ontv dagb
arch fiche lrt docs bijgevoegd

B1	hfd	1-1	1-2	1-3	B4	hfd	4-1	ST-1	St-2	PLV	MPD
B2	hfd	2-1	2-2	2-3	B3	hfd	ptv	rapp	lrt	doc	arch dd

MELDING/REAGEREN

geen 1) afwijkingen van de melding d'g:

- Adressen voor dienstweigering welke door de Districts Psychiater van de Geneeskundige Dienst te Vught aan potentiële dienstweigeraars wordt verstrekt.
- Bij het hoofd van de tekenkamer/reproductiekamer van het GOC vervoegde zich op vrijdag 4 nov 77 een dpl.sld. die voor het hoofd van de Psychiatrische Dienst van het Gnk.Det te Vught een aantal copieën moest laten maken van een lijst met adressen voor dienstweigeringsadviezen. Na ingewonnen adviezen bleek dat regelmatig bij de D.P. dienstplichtigen komen welke voornemens zijn om dienst te weigeren. Daarom heeft men een aantal adressen verzameld welke men ter hand wil stellen van de dienstweigeraar. Deze lijst is bedoeld als service aan de dienstweigeraar en voorkomt, volgens de D.P., een aantal vragen.
- Deserzijds zijn de adressen welke op het formulier genoemd worden onbekend.
- Verzoeken achtergrondgegevens over de genoemde adressen.

PlgC-NB:

C-451 CIDet:

Sie Vei:

plv: cfm 88

1) doorhalen wat niet van toepassing is

vervolgblad(en) geen

bijlagen) geen fotocopie

class: [redacted]

DIENTWEICERING.

Vereniging voor dienstweicering

Stevinstraat 221 's-Gravenhage.

Fax-071-611111

Calendulastraat 59 's-Gravenhage.

Bureau voor Kerkensvrienden

Doorgelands Vriendengroep

Inlichtingen Dienstweiceringssaken.

*Stukje Brief kerven gelukt.
Is nu dan nu al Service
200 x gelukt. 21-00*

class: [REDACTED]

RNR :
OBJ NR :
DOSSNR :

volgnummer:

CIA S10 verz: 121179

PLG: N ontv:

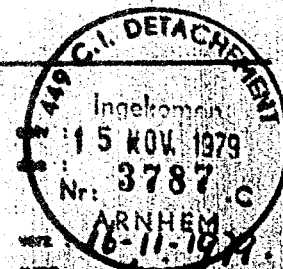
verz: 13-11-79

DET 449

Bronnen: Ev: B2

EV

ACTIE

verz: 16-11-1979
INFO: de Verbinding
burea-2

19/11
arch fiche lrt doss bijgevoegd

B1	hnd	1-1	1-2	1-3	B2	hnd	4-1	ST-1	ST-2	PLV	HFD
B2	hnd	2-1	2-2	2-3	B3	hnd	plv	rapp	lrt	doc	arch cd

INZIEKT-RAPPORT

over de activiteiten van de

1. Oprichting "VREDESBUROU" in Drachten

2. [REDACTED]

3. Crimineel: NTOG

Politiek: [REDACTED] bekend; betr is lid PSP

4. d.d. 230979 is in Drachten, op het adres van de Doopsgezinde Kerk, Zuiderpromenade, een "Vredesbureau" geopend. Het bureau is iedere dinsdagavond tussen 19.00 - en 20.00 uur geopend. Het is de bedoeling dat het bureau in Drachten een plaatselijke en regionale functie krijgt. De voorlichting wordt gegeven door genoemd drietal, allen oud-dienstweigeraars (eigen verklaring).

Betrokkenen

1) doorhalen wat niet van toepassing is

vervolgblad(en)

een

bijlage(n)

geen

class: [REDACTED]

class: [REDACTED]

Oprichting Vredesbureau

Vervolgblad nr 1

bij [REDACTED]/RAPPORT 1)

PMR :

CEMR :

DOGMR :

/voorlichting

Betrokkenen beschouwen als hun voornaamste taak, het geven van informatie op het gebied van de dienstplicht en dienstweigering en de begeleiding van de individuele dienstweigeraar. Mogelijk dat in de toekomst/aan groepen, over dienstweigering en zaken van Oorlog en Vrede hieraan nog kunnen worden toegevoegd.

Het drietal is van mening dat Dienstweigeren niet een abnormale handeling is, getuige het aantal beroepen op de Wet Gewetensbezwaren Militaire Dienst.

Ook zij die al in militaire dienst zijn, of zijn geweest, kunnen een beroep doen op de Wet Gewetensbezwaren. Indien gewenst kunnen zij rekenen op steun van de leden van genoemd Vredesbureau.

4. Deze nieuwe vorm van dienstverlening in Drachten wordt gedragen door " Kerk en Vrede" de "Doopsgezinde Vredesgroep" en "Algemeen Nederlandse Vredesactie".

5. Het Vredesbureau is tijdens de vastgestelde openingsuren, slechts door een enkeling bezocht.

C- plg Noord 449 Gidet [REDACTED]

C- 449 Gidet [REDACTED]

1) doorhalen wat niet van toepassing is

vervolgbladen:

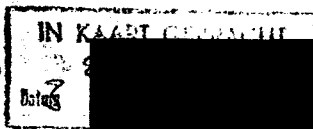
846

class: [REDACTED]

afvorderen breed bureau drukken

709/a
DEC 18

B1-2 11/3/83

709/a

fichecode(s):

RNR

volgnr

OBJNR

DOSSNR

CIO(O):Sie verz 070383

PLG N

ontv:

verz:

DET 449

ACTIE

Bronnen:

Eval.

[REDACTED]

krantenartikel(bijgevoegd)

EW

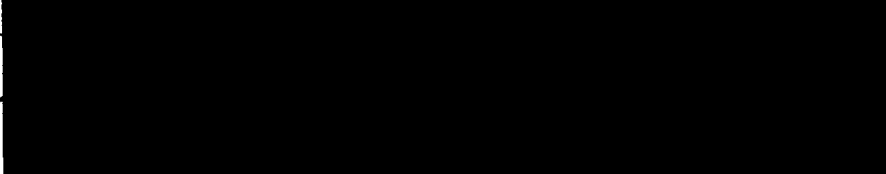
INLB onlv dagb
arch fiche krt doss bijgevoegd

B1	hld	1-1	1-2	1-3	B4	hld	4-1	ST-1	St-2	PLV	HFD
B2	hld	2-1	2-2	2-3	B3	hld	plv	rapp	krt	doc	arch dd

EXAMEN/RAPPORT 1)

Referentie: M/R C- 449 Cidet nr.3787/C d.d. 270183

1. Activiteiten Vredesbureau Drachten

2.

3. POL/Crim NTOG

4. Genoemd zijn lid van het Vredesbureau Drachten, waarbij de functie van secretaris vervult. Allebij hebben in 't verleden een beroep op de wet gewecens-bezwaren gedaan, is erkend en is vrijgesteld van het vervullen van de dienstplicht.

Op 19 maart 1983 start het Vredesbureau Drachten, op het adres Boerestraek 24 (Woodbrockershuis) te Korteheemmen, een cursus dienstweigeren, zowel voor de dienstplichtige die op moet komen voor eerste oefening, alsmede ook voor die personen die voor herhaling op moeten komen.

5. C- Plg Noord 449 Cidet

 - 449 Cidet

1) doorhalen wat n... passing is

vervolgblad(en)

geen

bijlage(n)

geen

cl:

Reportage

Op herhaling kan ook geweigerd worden

Dienstweigeraars fors toegenomen

DRACHTEN - "Zelfs degenen die op herhaling moeten, kunnen nog beroep doen op de wet gewetensbezwaren. Volgens ons zijn velen hier nog niet van op de hoogte", aan het woord is Leo Dijkman van het Vredesburo Drachten. Op 19 maart start het Vredesburo in het Woodbrookershuis te Kortehemmen met een cursus dienstweigeren. Naast de 'normale' dienstweigeraars wil men zich in de cursus bovendien toespitsen op de groep die op herhaling moet, maar gebruik wil maken van de in 1923 in wet getreden 'wet gewetensbezwaren tegen militaire dienst'. Bijtijds had een gesprek met Leo Dijkman en Jan Roest van het organiserende Vredesburo Drachten.

Het Vredesburo is in 1979 vanuit een vredesbeweging opgericht en draait momenteel op basis van de activiteiten van een tiental vrijwilligers. Een vast onderkomen heeft het Vredesburo nog niet, maar voor bepaalde activiteiten kan men gebruik maken van de Doopsgezinde kerk in de Zuiderpromenade te Drachten. En de komende cursus dienstweigeren zal gehouden worden in het Woodbrookershuis te Kortehemmen.

Het Vredesburo stelt zich een drietal taakstellingen ten doel. Ten eerste informatie en begeleiding geven bij het dienstweigeren. Wat op een tweetal manieren gebeurt. Namelijk in de vorm van een wekelijks spreekuur in de Doopsgezinde kerk (elke dinsdag 19.00 tot 20.00 uur) en door middel van groepsvoorlichting op scholen, vormingcentra, verenigingen en dergelijke.

Als tweede taak ziet men het verstrekken van informatie over oorlog en vrede in het algemeen, wat door middel van een cursus wordt gedaan. Onderwerpen als geweld, geweldloosheid en wapeningspolitiek, worden hier-

en vredesopvoeding bevorderen.

Veranderd

"De mogelijkheid om dienst te weigeren is al aanwezig vanaf 1923", vertelt Jan Roest. "Toen is de wet gewetensbezwaren tegen militaire dienst in werking getreden. De wet is in de loop der jaren wel enkele malen gewijzigd, maar dat waren geen fundamentele veranderingen. Het dienstweigeren heeft in de loop der jaren een duidelijke sprong genomen. En dan denk ik met name aan de jaren zeventig. Ik schat dat er nu per jaar zo'n drie tot vierduizend gevallen van dienstweigeraars zijn".

Welke oorzaken zijn er aan te wijzen voor deze stijgende lijn? Jan Roest motiveert de groei: "Ten eerste denk ik dat er sprake is van een mentaliteitsverandering van de mensen. Daarnaast zijn er diverse groeperingen in de maatschappij die zich bewust bezighouden met dienstweigeraars. Er wordt advies en informatie verstrekt en de betrokken personen worden zoveel mogelijk begeleid in hun poging om dienst te weigeren. De hele maat-

Vroeger werden de dienstweigeraars als éénlingen beschouwd."

Bij deze laatste veronderstelling vindt Jan Roest steun van Leo Dijkman: "In de tijd dat ik dienst weigerde, werd er in mijn dorp nogal vreemd tegen me aangekeken. Ik heb me daar echter weinig van aangetrokken. Ik leerde iemand kennen die ook een beroep deed op de wet gewetensbezwaren en gezamenlijk hebben we onze poging doorgezet".

Volgens Jan Roest is de sfeer rond het dienstweigeren niet meer zo moeilijk als eertijds: "De taboesfeer is een beetje verbroken. In de commissie die het verzoek behandelt zitten tegenwoordig ook pacifisten. Ik weet niet of het er makkelijker van wordt om dienst te weigeren, maar het maakt wel een verschil als je alleen maar ijzervreters in de commissie zou hebben. Je wordt nu mede beoordeeld door mensen die zich jouw situatie beter in kunnen denken."

Herhaling

De cursus dienstweigeren die op 19 maart in het Woodbrookershuis van start gaat, zal zich voor een groot deel gaan richten op degenen die op herhaling moeten en van plan zijn een beroep te doen op de wet gewetensbezwaren. "Er zijn nog zat mensen die niet weten dat het ook mogelijk is om te weigeren, want de herhalingsof-

van ik heb a gezegd en zal ook wel b moeten zeggen, maar dat is niet waar. Wij willen eigenlijk alle mensen die op herhaling moeten en gewetensbezwaren hierheen hebben, oproepen om zich bij ons aan te melden. Zelfs de personen die niet meer een beroep op de wet kunnen doen, zouden we graag van zien dat ze meedoen aan de cursus. Op basis van hun motieven en ervaringen, kunnen wij weer een stuk ervaring op doen wat we later weer kunnen gebruiken", aldus Leo Dijkman.

Niet iedereen kan geholpen worden bij zijn poging om een beroep te doen op de wet gewetensbezwaren. Jan Roest vertelt: "Er moet echt wel een gegronde reden zijn, een gewetenskwestie. Als je wilt weigeren omdat je anders je baan kwijt kan raken, dan helpen wij niet. Of als ze zeggen, mijn vader heeft geweigerd en mijn grootvader ook en nu is het een familiekwestie en ik moet ook weigeren, dan trekken wij onze handen ervan af."

Wat wordt gerekend als een gewetenskwestie en is het niet moeilijk om te bepalen of het inderdaad gewetensbezwaren zijn of schijn, vroegen wij Leo Dijkman: "Het is altijd moeilijk om te bepalen of het een gewetenskwestie is of niet, daar zijn wij ook wel van overtuigd. Iemand moet voor zichzelf de consequenties van militaire dienst en militaire zijn bepalen. En

oordelen of hij past in dat systeem of niet. Een veel gehoord motief om dienst te weigeren is bijvoorbeeld: ik doe niet mee aan massamoord en wil er niet voor opgeleid worden ook. Het afwijzen van geweld is belangrijk en niet alleen het afwijzen, maar ook het idee dat er wat tegen gedaan moet en kan worden. De motieven om dienst te weigeren zijn per persoon verschillend".

"Ik bijvoorbeeld vind dat elke gulden die aan defensie besteed wordt, weggegooid geld is. Die gulden zou beter aan ontwikkelingshulp of iets anders besteed kunnen worden. Ik ben puur tegen op een maatschappij waarin een leger functioneert. Het moet mogelijk zijn om te leven zonder een leger", vult Jan Roest aan.

Cursus

Wat wordt er behandeld in de cursus dienstweigeren? "Wel onder meer de bewapening, de onderwerpen geweld en geweldloosheid en de houding ten opzichte hiervan", vertelt Leo Dijkman. "Daarnaast schenken we aandacht aan de herhalers. Hierbij hangt het af van de motieven die men naar voren brengt, waarop de weigering gebaseerd is. Een bepaalde ervaring in de diensttijd kan bijvoorbeeld een reden zijn om te weigeren. We vinden het erg belangrijk dat de mensen die op herhaling moeten en die crover denken om te weigeren, aan de cursus meedoen, of zich in ieder geval in verbinding met ons stellen. Van hun ervaringen en motieven kunnen wij namelijk later weer gebruik maken."

De cursus begeleidt de weigeraar zoveel mogelijk volgens Jan Roest: "We geven advies en informatie en vertellen hem hoe hij zijn weigering het best kan motiveren. We begeleiden zowel in groepsverband als persoonlijk. Een ieder die inlichtingen wil kan dinsdagavond naar de Doopsgezinde kerk in de Zuiderbuurtpromenade te Drachten komen. Voor opvang voor de cursus kan men terecht bij het Woodbrookershuis, Boerestreek 24 te Kortehemmen. Telefonisch is het te bereiken onder nummer 05126-1313. Ik wil nogmaals een oproep doen aan mensen die voor herhaling staan, om zich voor de cursus op te geven. Het kan zowel voor hen als ons belangrijk

alter linken Videobereich Quellen

CLASSIFIED BY
7091
21 JAN 1983

zu 20h

91.413

ref. m. d. h. ung.

Bl. 2. 1/2/83

IN K. V. GEBACHT
22
Datum

fichecode(s):

RNR:
OBJNR
DOSSNR

volgnr:

CIO(O): Sie verz: 240183

PLG: N onlv:

verz:

DET 449

only

doc

ACTIE

verz

INFO

Bronnen:

Eval: B2

krantenartikel (bijgevoegd)

EW

Sie Vh. B1-2

INLB onlv dagb
arch fiche krt doss bijgevoegd

B1	hfd	1-1	1-2	1-3	B4	hfd	4-1	ST-1	St-2	PLV	HFD
B2	hfd	2-1	2-2	2-3	B3	hfd	plv	rapp	krt	doc	arch dd

OVERZICHT/RAPPORT 1)
OVERZICHT/REKENING VAN DE WERKING VAN DE X

1. Activiteiten Vredesbureau Drachten

ND

2. X

3. Pol : knv GemPol Drachten
bekend; lid Vereniging Dienstweigeraars
begeleider individuele dienstweigeraars
PSP-er

-- beide personen hebben in het verleden dienst geweigerd.
4. In de Mennozaal van de Doopsgezinde Kerk, Zuiderbuurt 28 te Drachten, wordt iedere dinsdagavond -vanaf 20.00 uur - door bovenvermelde personen, alsmede door meerdere maar nog niet bekende personen, voorlichting gegeven over dienstweigeren. Tevens worden aspirant dienstweigeraars door betrokkenen begeleid bij het dienstweigeren. Het Vredesbureau heeft tevens een cursus opgezet t.b.v. dienstweigeraars. Genoemd vredesbureau is d.d. 250979 opgericht uit verschillende organisaties, te weten: radicaal pacifistische beweging Kerk en Vrede; Doopsgezinde Vredesgroep en de Algemene Nederlandse Vredesactie. Vermeld zij nog dat men tevens van plan is een cursus te starten voor mensen die weigeren om voor herhalingsoefeningen op te komen.

5. C- Plg Noord 449 Cidet

1) doorhalen wat niet van toepassing is

cl.

geen
geen

opdrachting (nr 3707-C
dd 15-11-71
bepaald: krantenart.

komen".

Uit de gesprekken is duidelijk gebleken dat het verwoorden vaak het grootste probleem is. De gesprekken die met de betrokkenen gevoerd worden hebben in het begin een vrijblijvend karakter, maar na verloop van tijd wordt een ander wel duidelijk. Het kan gebeuren dat mensen vijf tot zes keer terugkomen op het spreekuur. Jan Roest diept uit de verslagen het cijfer 50 op, als zijnde het aantal bezoekers van de gesprekken. Veel waarde moet daar echter niet aan gehecht worden, omdat de ene 'klant' meer gesprekken nodig heeft dan een ander. Over de gehele regio gezien stabiliseert het aantal bezoekers.

Toewijzing

Volgens Jan Roest worden gemotiveerde bezwaren in de regel na lange of korte tijd wel toegewezen. Een min of meer verscheidenheid daarvan is dat de betroffene de dienstplicht verricht moet worden en de plaatsen daarvoor steeds moeilijker te vinden zijn. Veel dienstweigeraars vinden voor een jaar plaats bij overheden, ziekenhuizen en herengasthuizen. In principe moeten de bezwaren worden

in dienst?

VREDESBURO

Informatie over en begeleiding bij
dienstweigeringstaten

5-1-83

jeugdorganisaties en ouderlingen van kerken. Een groot braakliggend gebied, volgens Roest. Bij keuringen in Groningen worden aan nieuwe diensplichtigen folders over het dienstweigeren uitgedeeld.

Cursussen

Het Vredesburo heeft ook een tal cursussen opgezet. Een daarvan is - hoe kan het anders - voor dienstweigeraars. Op de cursusavonden wordt een centraal thema behandeld zoals oorlog en vrede. Ook bestaat de gelegenheid andere dienstweigeraars te ontmoeten en ervaringen uit te wisselen. De cursus moet nog van start gaan. Ook is men van plan om een cursus voor mensen die weigeren op herhalingsoefeningen te gaan, op te zetten. Jan Roest zegt dat de behoefte nog afgetast moet worden.

Een derde cursus is van meer algemeen karakter, is bestemd voor een bredere groep mensen en gaat over „vrede en oorlog“ of „geweldloze weerbaarheid“. Doel van het Vredesburo is om meer mensen te informeren en het Vredesburo te bereik. Een bijkomst van het verkrijgen van meer vrijwilligers genoemd worden.

[The text in this block is extremely faint and mostly illegible due to the quality of the scan. It appears to be a continuation of the article.]

Toekomst
Voor de toekomst voorziet Roest een...
... van het betonen van de dienst...

belasting. Hoewel het slechts om kleine bedragen gaat, gaat het de mensen toch meer om het principe. Door individuele voorlichting kan men mensen voorlichten en steun verlenen.

Binnen de groep van vrijwilligers is een discussie gaande over het punt van de burgerlijke ongehoorzaamheid. Moeten mensen hierop getraind worden? is één van de centrale vragen. Roest verwacht van wel en denkt ook dat het punt binnenkort aan de orde komt. Een moeilijk punt is het vinden van waar de grenzen van democratie liggen en in hoeverre burgerlijke ongehoorzaamheid nog democratisch is.

Veel plannen, waaruit duidelijk wordt dat het Vredesburo aan uitbreiden en verbreding van de activiteiten denkt.

BIJ DE FOTO:

Links Jan Roest en rechts Leo Dijkman. Tussen hen in een portret van Menno Simons (1496-1561), oudste der Mennoisten, de latere Doopsgezinden. Simons

was voor persoonlijke vroomheid, wedergeboorte en apostolische zuiverheden. Hij was een tegenstander van de red. de kinderdoop en de krijgsdienst. Simons was afkomstig uit Wilmarsum.